

Ośrodek Pomocy Społecznej Lelis

ul. Szkolna 37, 07-402 Lelis Tel: (29) 761-19-95

poczta@ops.lelis.pl

S P R A W O Z D A N I E **z realizacji zadań wynikających z Gminnego Programu** **Wspierania Rodziny na lata 2023 – 2025** **za rok 2023.**

LELIS, luty 2024 rok

WSTĘP

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2023 poz. 1426 z późn. zm.) nałożyła na Gminy nowe zadania w zakresie wspomagania rodzin biologicznych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jak i rodzin, w których dzieci przebywają w systemie pieczy zastępczej lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W myśl art. 176 cytowanej ustawy należy do nich m. in. opracowanie i realizacja 3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny. W Gminie Lelis aktualnie realizowany jest Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025 przyjęty uchwałą Rady Gminy Lelis nr LII/346/2023 z dnia 25.04.2023 r (G.P.W.R.).

Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny

Cel główny:

Głównym celem „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023 - 2025” jest wspieranie rodzin z terenu Gminy Lelis w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Cel ten, realizowany był poprzez pracę z rodziną w zakresie poprawy funkcjonowania i realizacji podstawowych funkcji rodziny.

Cele szczegółowe:

- Wzmocnienie roli i funkcji rodziny;
- Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- Zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie.

Adresaci Programu

Program skierowany jest do wszystkich rodzin i dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Lelis a w szczególności do rodzin:

- zagrożonych umieszczeniem dzieci w rodzinie zastępczej lub innych formach opieki;
- którym zostały odebrane bądź ograniczone prawa rodzicielskie;
- dysfunkcyjnych;
- przeżywających chwilowe trudności opiekuńczo – wychowawcze;
- wielodzietnych;
- niepełnych;
- z problemem alkoholowym.

1. REALIZACJA W 2023 ROKU GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2023 - 2025.

Dzięki współpracy Ośrodka Pomocy Społecznej w Lelisie z instytucjami takimi jak Urząd Gminy w Lelisie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrołęce, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Myszyńcu, Centrum Kultury Bibliotek i Sportu w Lelisie, placówkami oświatowymi, policją i organizacjami pozarządowymi w ramach realizowanego celu „wspierania rodzin z terenu Gminy Lelis w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych”, podjęte zostały następujące działania w ramach zadań:

1.1. Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologicznego, prawnego, pedagogicznego, terapeutycznego z zakresu uzależnień).

W ramach współpracy kierowano rodziny i ich członków do następujących instytucji świadczących poradnictwo specjalistyczne:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Myszyńcu – 2 osoby;
- Poradnia Psychologiczno -Terapeutyczna w Olszewo – Borkach – 5 osoba;
- Gminny Punkt Konsultacyjny Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Lelisie – 30 osób;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – pomoc psychologiczna i prawna – 30 osób.

1.2. Objęcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych wsparciem asystenta rodziny.

W 2023 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Lelisie zatrudniał jednego asystenta rodziny. Asystent wspierał 15 rodzin, w których przebywa 30 nieletnich dzieci. Głównie zadanie asystenta rodziny, to współpraca z rodzinami przeżywającymi trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez podejmowanie wspólnych działań z rodziną. Asystent rodziny zajmował się niemal wszystkimi aspektami życia członków rodzin, którą wspierał w działaniach i zmierzał w kierunku dokonania korzystnych zmian w ich dotychczasowej sytuacji. Jego pomoc była wszechstronna, doraźna, jak również długoterminowa. Asystent swoją pracę wykonywał w oparciu o plany pracy z rodziną, w ramach której prowadził różnego rodzaju treningi, w tym m.in. gospodarowanie budżetem domowym i prowadzenia gospodarstwa domowego, kompetencji wychowawczych oraz higieny i czystości.

W 2023r. w ramach realizacji planów pracy asystent rodziny wykonywał wiele różnych zadań m.in.:

- informował o zasadach reżimu sanitarnego, motywował do szczególnej higieny rąk;
- współpracował z policją, kuratorami sądowymi, ośrodkami zdrowia, radnymi i sołtysami;
- utrzymywał stały kontakt ze szkołami, pedagogami, wychowawcami dzieci;
- kontaktował się z przedstawicielami instytucji w celu ustalenia wsparcia dla rodzin;
- kontaktował się z lekarzami w celu przekazania ważnych informacji dotyczących współpracy i procesu leczenia członków rodzin asystenckich;
- systematycznie przeprowadzał rozmowy wspierające i motywujące do podjęcia i utrzymania abstynencji alkoholowej;
- uczestniczył w interwencjach podejmowanych w rodzinach z dziećmi, w związku z m.in. anonimowymi zgłoszeniami dot. zaniedbań dzieci;
- monitorował realizację obowiązku szkolnego przez dzieci, utrzymywał stały kontakt z pedagogami i nauczycielami ze szkół podstawowych;
- wspomagał rodziny w uzyskiwaniu świadczeń rodzinnych, stypendiów szkolnych, dofinansowania do opału itp.;
- monitorował wydatkowanie 500 + i świadczeń przyznanych przez OPS;
- wspierał rodziców w poszukiwaniu pracy;
- motywował do udziału w bezpłatnych kursach zawodowych;
- wspierał rodzinę w okresie przeżywania żałoby;
- podejmował próby łagodzenia konfliktów rodzinnych;
- uczestniczył w posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- przedstawiał propozycję spędzania wolnego czasu, prowadził rozmowy profilaktyczne;
- uczestniczył w szkoleniach i konferencjach podnoszących poziom wiedzy dot. pracy z rodziną.

1.3. Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lelisie jest w trakcie przeprowadzania naborów kandydatów na rodziny wspierające, których zadaniem będzie wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w realizacji zadań rodzicielskich w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Niestety w wyniku prowadzonego naboru, nikt nie zgłosił wniosku na kandydowanie do bycia rodziną wspierającą.

1.4. Prowadzenie negocjacji, mediacji, terapii.

W 2023r. nie skierowano żadnej rodziny do mediacji. 36 osób, wobec których istnieje podejrzenie nadużywania alkoholu, skierowano do Gminnego Punktu Konsultacji, Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Lelisie.

1.5. Organizowanie dla rodzin spotkań mających na celu wymianę doświadczeń, integrację i edukację – grupy wsparcia/grupy samopomocowe.

W 2023r. asystent rodziny uczestniczył w Konferencji pt: „Nie otwieraj drzwi przemocy”, na którą były zaproszone rodziny asystenckie.

1.6. Usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze, specjalistyczne i inne według potrzeb.

Do Ośrodka Pomocy Społecznej w Lelisie w 2023r nie wpłynęły wnioski o usługi dla rodzin z dziećmi.

1.7. Tworzenie i rozwój placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej, specjalistycznej lub pracy podwórkowej, organizacja wolnego czasu.

Ośrodek współpracował z Placówką Wsparcia Dziennego w Lelisie, prowadzoną przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy Ostrołęce w zakresie kwalifikowania dzieci do placówki, do której uczęszczało 30 dzieci. Asystent systematycznie utrzymywał kontakt z wychowawcą Placówki w zakresie udzielania właściwego wsparcia dzieciom z rodzin asystenckich i integracji ich z rówieśnikami.

W Placówce realizowane były różnego rodzaju programy profilaktyczne i socjoterapeutyczne w zakresie profilaktyki uzależnień, wzmacniania asertywności, radzenia sobie z agresją i rozwiązywania konfliktów, kształtowania silnej osobowości, przeciwdziałania zagrożeniom związanym z korzystaniem z internetu itp. Ważnym elementem działań prowadzonych w placówce były również zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze oraz pomoc w odrabianiu zadań domowych i nauce własnej.

1.8. Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom.

1.8.1. Wsparcie finansowe

- 6 rodzin, w których znajdowało się 16 niepełnoletnich dzieci otrzymało zasiłki celowe z przeznaczeniem na żywność, odzież, obuwie, środki czystości, opał, częściowe dofinansowanie kosztów leczenia i opłat za energię elektryczną i gaz;
- 3 rodziny, w których znajdowało się 7 nieletnich dzieci otrzymało zasiłki okresowe;

- 76 dzieci uczęszczających do szkół i przedszkoli otrzymało pomoc w formie bezpłatnego, jednego gorącego posiłku dziennie w ramach programu "Posiłek w szkole i w domu na lata 2019 -2023";
- 81 rodzin z dziećmi było objętych szeroko rozumianą pracą socjalną, której celem było m. in: motywowania rodziców do poszukiwania i podjęcia zatrudnienia, utrzymania porządku i czystości, utrzymywaniu abstynencji od alkoholu. Podejmowano rozmowy na temat negatywnych skutków i konsekwencji nadużywania alkoholu. Wiele czasu poświęcano na rozmowy z rodzicami na temat właściwego wydatkowania otrzymywanej pomocy finansowej.

W ramach świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i wychowawczych:

- 330 rodzin otrzymywało zasiłki rodzinne wraz z dodatkami z tytułu; rozpoczęcia roku szkolnego, rodziny wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji, samotnego wychowywania dzieci, urodzenia dziecka, korzystania z urlopu wychowawczego, dojazdów do szkoły z miejscowości zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się szkoła;
- 34 wnioskodawców otrzymało świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z pracy lub innej pracy zarobkowej w związku ze sprawowaniem opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem;
- 60 rodzin z dziećmi otrzymało zasiłek pielęgnacyjny;
- 26 wnioskodawców otrzymało świadczenie rodzicielskie;
- 54 uprawnionych wnioskodawców otrzymało jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka;
- nie było rodziny, która otrzymała świadczenie „Za życiem”;
- 1 rodzina na 2 dzieci w ramach koordynacji otrzymywała świadczenie wychowawcze tzw. „500+” ;
- 28 rodzin, w których wychowuje się 35 dzieci, otrzymały świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

1.8.2. Wsparcie rzeczowe

- 81 rodzin z 204 dzieci otrzymało paczki żywnościowe w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym Podprogram 2021 z Caritas Diecezji Łomżyńskiej;
- 4 rodziny z 6 dzieci z Ukrainy otrzymało paczki żywnościowe w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym Podprogram 2021 z Caritas Diecezji Łomżyńskiej;

- 4 rodziny z 8 dzieci otrzymało z Caritas Diecezji Łomżyńskiej otrzymały Kartę Biedronki „Witamy i pomagamy IV edycja;
- 1 dziecko z Ukrainy otrzymało z Polskiego Czerwonego Krzyża Oddziału Rejonowego w Ostrołęce plecak z wyposażeniem.

1.8.3. Inne formy wsparcia rodzin

- ✓ Realizacja programów skierowanych do rodzin wielodzietnych:
 - dla 142 rodzin wydano 319 „Kart Dużej Rodziny” w tym: dla 225 opiekunów i 94 dzieci;
 - dla 132 rodzin wydano 688 karty „Rodzina Trzy Plus” w tym: dla 260 opiekunów i 428 dzieci.
- ✓ Organizacja wypoczynku letniego i kolonie dla dzieci:
 - 17 dzieci uczestniczyło w koloniach letnich organizowanych przez Oddział Rejonowy PCK w Ostrołęce w terminie: 08.07-17.07.2023r. w miejscowości Biały Dunajec;
 - 5 dzieci uczestniczyło w koloniach letnich organizowanych przez Oddział Rejonowy PCK w Ostrołęce w terminie: 17.07-26.07.2023r. w miejscowości Biały Dunajec;

1.9. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo- wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Współfinansowano koszty pobytu 4 dzieci umieszczonych w spokrewnionych rodzinach zastępczych. Łączna kwota przeznaczona na ten cel z budżetu Gminy to 23 793.55zł. Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina, w której dane dziecko zamieszkiwało przed umieszczeniem w pieczy zastępczej jest zobowiązana do ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej, odpowiednio w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej w wysokości stanowiącej 10% wydatków, a w drugim 30% i 50% w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

PODSUMOWANIE

Wyżej wymienione dane wskazują, że istnieje potrzeba dalszego wspierania rodzin w różnych formach pomocy. W realizacji działań ważne jest, aby dzieci wychowywane były w rodzinach biologicznych, a nie trafiały do opieki zastępczej lub placówek opiekuńczo-wychowawczych.

W pracy asystenta rodziny i pracowników socjalnych ważne były działania, poprzez które ograniczono negatywne zjawiska mające destrukcyjny wpływ na funkcjonowanie rodziny w środowisku wewnętrznym jak i lokalnym. Udzielenie wsparcia rodzinom przez asystenta rodziny ograniczyła bądź wyeliminowało potrzebę kierowania dzieci do zastępczych form opieki.

Istotna, z punktu widzenia profilaktyki przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu jest szeroko rozumiana praca środowiskowa z rodzinami oraz aktywizowanie ich w różne formy aktywności społecznej.

Ze względu na ogromne zainteresowanie rodzin pomocą rzeczową świadczoną przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Lelisie, konieczne staje się pogłębienie współpracy z organizacjami pozarządowymi m. in. Caritas Diecezji Łomżyńskiej, Oddziałem Rejonowym PCK w Ostrołęce, Towarzystwem Przyjaciół Dzieci Oddziałem Powiatowym w Ostrołęce oraz pozyskanie nowych partnerów do współpracy.

POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY W 2024r:

- ✓ kontynuacja zatrudnienia asystenta rodziny;
- ✓ podnoszenie kwalifikacji asystenta rodziny;
- ✓ podnoszenie kwalifikacji pracowników zajmujących się pracą z rodziną poprzez udział w szkoleniach i innych formach kształcenia;
- ✓ zapewnienie środków na współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- ✓ rozwój poradnictwa psychologicznego i prawnego oraz utworzenie grupy wsparcia dla rodzin;
- ✓ realizacja ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w związku z urodzeniem dziecka z ciężką chorobą i niepełnosprawnością;
- ✓ pozyskanie rodzin wspierających;
- ✓ zapewnienie wsparcia finansowego dla rodzin osiągających dochód poniżej kryterium, o którym mowa art. 8 ust. 1 pkt 2,3. Ustawy z dn. 12 marca 2004 o pomocy społecznej (t.j. DZ. U. z 2023r. Poz. 901).

